

Nr 425.

Av herr **Olovson** i Västerås, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 339, med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. (krigsfamiljebidragsförordning).

I Kungl. Maj:ts proposition nr 339 med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. har föreslagits en ny bidragsförmån, benämnd hemortslön. Denna förmån skall tillkomma värnpliktig, som fullgjort krigs- eller beredskapstjänstgöring av 90 dagars varaktighet, under förutsättning att den värnpliktige — utöver dessa 90 dagar — fullgjort värnpliktstjänstgöring under sammanlagt 360 dagar, därest han hänförs till årsklass 1940 eller 1941 eller årsgrupp 1941 eller inskrivits efter 1941, samt i annat fall under sammanlagt 180 dagar.

Sistnämnda villkor om 360 dagars sammanlagd tjänstgöring syftar till att från rätt till hemortslön utesluta yngre värnpliktiga, vilka ännu icke helt fullgjort första tjänstgöring (motsvarande tjänstgöring). Häremot finnes intet att erinra, då denna tjänstgöring helt är att hänföra till i gällande värnpliktslag stadgad fredstjänstgöring.

Det synes däremot komma att medföra orättvisor, om av äldre värnpliktiga skall fordras, att de först skola hava tjänstgjort under 180 dagar, innan de få börja räkna kvalifikationstid för förvärvande av rätt till hemortslön. För att de överhuvud taget skola kunna utfå hemortslön måste de sålunda hava fullgjort en sammanlagd tjänstgöring av 270 dagar. Det bör emellertid beaktas, att huvuddelen av de värnpliktiga, vilka inskrivits och fullgjort sin fredstjänstgöring enligt 1925 års värnpliktslags bestämmelser, icke haft att fullgöra mera än 165 dagars tjänstgöring, varför för deras del i verkligheten kommer att fordras 105 dagars beredskaps- eller krigstjänstgöring för att de skola erhålla rätt till hemortslön. Detta kommer utan tvivel att vålla missförstånd bland och föranleda klagomål från ifrågavarande värnpliktiga, ty för deras del blir beredskapstjänstgöringen lika betungande som för andra äldre värnpliktiga, vilka komma att få hemortslönen efter 90 dagars beredskapstjänstgöring, t. ex. sådana som inskrivits och fullgjort sin tjänstgöring vid artilleriet och vilka enligt 1925 års värnpliktslag fullgjort fredstjänstgöring under längre tid än 180 dagar. Än mera svårförstått kommer stadgandet ifråga att bliva för äldre värnpliktiga, som hänförs till ersättningsreserven, och av vilka man uttagit avsevärt kortare fredstjänstgöring än som enligt värnpliktslagen kunde fordrats av dem. Beträffande värnpliktiga, tillhörande

de ersättningsreserven, nedsattes på sin tid tjänstgöringsskyldigheten avsevärt. Sålunda hava åtskilliga av dessa värnpliktiga icke behövt fullgöra fredstjänstgöring under längre tid än 60 dagar. Av dem skall nu fordras beredskapstjänstgöring under 120+90 dagar, d. v. s. under sammanlagt 210 dagar, innan de fått rätt till hemortslön. Deras behov av att få hemortslön efter 90 dagars beredskapstjänstgöring torde dock icke vara mindre än andra värnpliktigas. Härutinnan synes ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna vara påkallad.

Vad här sagts om hemortslönen gäller också den särskilda retroaktiva hemortslön, som skall utgå för under tiden 1 januari 1941— 30 juni 1942 fullgjord beredskapstjänstgöring, och för vilken samma bestämmelser beträffande tjänstgöring skola gälla som de ovan återgivna.

Det är icke fråga om annat än att det måste tillskapas enkla regler för bestämmande av rätten till hemortslön, men bestämmelserna måste dock gå ut på att bereda de värnpliktiga samma kompenstation på detta område efter enahanda tid av beredskapstjänstgöring.

På grund härav synas de av Kungl. Maj:t föreslagna villkoren beträffande tjänstgöring, som skall hava fullgjorts över 90 dagars beredskapstjänstgöring, böra kompletteras med föreskrift därom, att äldre värnpliktiga skola anses hava fullgjort 180 dagars fredstjänstgöring i det fall att deras tjänstgöringstid på grund av äldre tjänstgöringsföreskrifters innehåll understigit nämnda antal dagar.

Härjämte synes böra stadgas, att den som innehaft fast anställning vid krigsmakten och till följd därav blivit tillgodoräknad värnpliktstjänstgöring skall anses hava fullgjort motsvarande värnpliktstjänstgöring enligt fredsbestämmelserna.

Med stöd av det sålunda anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna villkoren för erhållande av hemortslön, att äldre värnpliktiga, för vilka fredstjänstgöringen på grund av för dem gällande tjänstgöringsbestämmelser understigit en tid av 180 dagar, likväl erhålla rätt till hemortslön efter en beredskapstjänstgöring av 90 dagar eller det lägre dagantal, som kan komma att stadgas.

Stockholm den 12 juni 1942.

Emil Olovson
i Västerås.